
Data management plan

Základní pomůckou pro správu výzkumných dat je data management plan (plán správy dat, DMP). Jedná se o dokument, který popisuje různé aspekty správy výzkumných dat – jaká data vznikala a jakým způsobem, informace o jejich dostupnosti a využití a další.

DMP by měl být “živý” dokument, který je **průběžně aktualizován** tak, aby reflektoval, co se s daty skutečně dělo.

Data management plan

dokumentace
a metadata

bezpečné skladování
a zálohování dat

snadné sdílení dat

kontinuita projektu

etika
a právní otázky

integrita projektu

znovuvyužitelnost
dat

zodpovědnost
a zdroje

Proč vytvářet DMP

- Pomáhá předvídat potenciální problémy
- Kontrola, že máte všechno potřebné vybavení a podporu
- Snížení rizika duplicitní práce, ztráty dat a narušení bezpečnosti
- Zajištění, že data jsou přesná, úplná, přesná a spolehlivá
- Usnadnění sdílení dat
- Zajištění kontinuity dlouhodobých projektů, kde se např. střídají doktorandi, a konzistence projektů, do kterých je zapojeno více vědeckých pracovníků
- Splnění podmínek poskytovatelů financí (např. Horizon 2020, Horizon Europe, Program KAPPA Technologické agentury ČR, soutěž Primus Univerzity Karlovy a další)

Co DMP obsahuje

Neexistuje jediná striktně daná forma DMP – různé instituce, či poskytovatelé financí mohou klást důraz na různé části procesu správy dat. DMP odevzdávané v rámci grantových projektů by tudíž měly respektovat požadavky poskytovatele.

Obsah DMP se také odvíjí od typu výzkumu a sbíraných dat. Například pro data z medicinského nebo sociologického výzkumu mohou být důležité otázky týkající se etiky a zpracování osobních údajů. Pro výzkumníky v oblasti biologie nebo fyziky, kteří pracují s velkými objemy dat, mohou být zase důležité otázky týkající se jejich ukládání a zálohování.

Pro srovnání uvádíme příklad obecné šablony podle [Digital Curation Centre](#) a [European Research Council](#). Pokud se podíváte na šablonu pro ERC, uvidíte, že ačkoli by se témata zmíněná v šabloně DCC měla objevit i zde, struktura se trochu liší a dává větší důraz na principy [FAIR](#) (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).

- administrative data
- data collection
- documentation and metadata
- ethics and legal compliance
- storage and backup
- selection and preservation
- data sharing
- responsibilities and resources

- summary
- making data findable
- making data openly accessible
- making data interoperable
- increase data reuse
- allocation of resources and data security

Pokud by vás zajímalo, jak by mohl vypadat již vyplněný data management plan, můžete se podívat na [zveřejněné plány](#) na stránkách nástroje DMPonline, do [katalogu](#) spravovaného asociací LIBER nebo na [seznam](#) na stránkách Digital Curation Centre, který je řazený podle poskytovatelů financí.

Jak vytvořit DMP

Data management plan může mít různé formy. Je možné jej vytvářet jako dokument v textovém editoru nebo psát na papír. Existují však také nástroje, které mohou tvorbu DMP usnadnit pomocí vhodně položených otázek nebo mohou vědce navigovat na konkrétnější vysvětlení otázek. Mezi tyto nástroje patří například DMPonline nebo Data Stewardship Wizard.

FAIR Wizard

[FAIR Wizard](#) je služba určena všem výzkumníkům a jiným akademickým pracovníkům, kteří mají pracovní či studijní poměr na UK.

Pomocí tohoto nástroje můžete efektivně spravovat svá data, monitorovat, jak naplňujete principy FAIR, a v neposlední řadě jej můžete využít k vytvoření data management plánu (DMP). Uživatel zde prochází okruhy správy výzkumných dat prostřednictvím chytrých **stromových dotazníků** (tzv. [znalostní modely](#)), které zobrazují jen relevantní otázky na základě předchozích odpovědí. Dotazníky nabízí předdefinované odpovědi, a výzkumník tak nemusí vypisovat dlouhé odpovědi.

Detailní návod jak používat tento nástroj je dostupný na stránce CpOS [FAIR Wizard](#).

FAIR Wizard CUNI je nástroj usnadňující tvorbu DMP, zprostředkovávaný pro zaměstnance a studenty Univerzity Karlovy.

V případě dotazů se obraťte na [podporu](#) či konzultujte [pomocné materiály](#).

FAIR Wizard CUNI is a tool simplifying the DMP creation process made available to the staff and students of Charles University.

If you have any questions, please contact [support](#) or access [the help materials](#).

Log In

Email

Password

[Forgot your password?](#)

[Log In](#)

Or connect with

[Shibboleth](#)

Přihlašte se prosím pomocí systému Shibboleth

[Ochrana osobních údajů](#)

DMPOnline

DMPOnline je volně dostupný webový nástroj poskytovaný Digital Curation Centre pro vytváření a sdílení plánů managementu dat.

Nástroj obsahuje přednastavené šablony nejvýznamnějších poskytovatelů financí (jejich přehled je k dispozici na [stránkách nástroje](#)) a vytváří DMP (tzn., klade otázky) přímo pro zvolenou šablonu, na které může uživatel **odpovídat volným textem**. Pokud uživatel nepřipravuje DMP pro konkrétního poskytovatele financí, může si zvolit obecnou šablonu Digital Curation Centre (viz obrázek výše).

Kromě přednastavené šablony obsahuje DMPOnline také **nápovědu**, která uživateli s vyplněním jednotlivých sekcí pomůže. Nástroj umožňuje **spolupracovat** na tvorbě data management plánu s kolegy a také plán **veřejně sdílet**. Vytvořený plán je pak možné **stáhnout** v různých formátech (např. csv, html, docx, pdf nebo json).

Vliv ochytrovacího zaklínadla na úspěšnost studentů při psaní testů

Project Details
Contributors
Plan overview
Write Plan
Share
Download

expand all | collapse all
11/13 answered

Data Collection (2 / 2)

What data will you collect or create?

B
I
List
Link

Testy

- Každý student 5. ročníku napíše v rozmezí jednoho měsíce dva testy (varianta A a B) z Kouzelných formulí, jeden pod vlivem ochytřovacího kouzla, jeden ne.
- V ročníku je napříč kolejiemi 40 studentů, tedy celkem se bude jednat o 80 testů
- Každý test bude mít 20 otázek ve formě výběru z možností pro lepší srovnatelnost výsledků
- Výsledky testů budou zaznamenány v tabulce
- základní demografické údaje o studentovi
 - věk
 - pohlaví
 - původ (čarodějnický, mudlovský, smíšený)
 - kolej
 - jaký je jejich oblíbený předmět
 - jak často se učí
 - kódové označení studenta (pro možnost srovnání varianty A a B)

Guidance
Comments

DCC

Questions to consider:

- What type, format and volume of data?
- Do your chosen formats and software enable sharing and long-term access to the data?
- Are there any existing data that you can reuse?

Guidance:

Give a brief description of the data, including any existing data or third-party sources that will be used, in each case noting its content, type and coverage. Outline and justify your choice of format and consider the implications of data format and data volumes in terms of storage, backup and access.

Data Stewardship Wizard

Data Stewardship Wizard (DSW) je volně dostupný webový nástroj vyvíjený v rámci výzkumné infrastruktury ELIXIR.

Uživatel zde nevyplňuje přímo konkrétní šablonu, ale prochází okruhy správy výzkumných dat prostřednictvím chytrých **stromových dotazníků** (tzv. znalostní modely), které zobrazují jen relevantní otázky na základě předchozích odpovědí. Tím, jak uživatel odpovídá, se postupně dostává hlouběji do daného tématu týkajícího se správy dat (např. licencování) a získává potřebné znalosti. Výhodou tohoto nástroje je, že u relevantních otázek poskytuje **FAIR metriky** a navádí tak uživatele, jak zpracovávat data, aby byla co nejvíce v souladu s principy FAIR.

Stejně jako DMPonline, i DSW poskytuje odkazy na **nápovědu** a podporuje **spolupráci** a sdílení týmových projektů. DMP lze následně **exportovat** v jedné z podporovaných šablon (Science Europe, Horizon 2020, Horizon Europe nebo Machine-Actionable DMP), a to v různých formátech (např. docx, pdf, html, LaTeX nebo json).

My fantastic research project

Questionnaire | Metrics | Preview | Documents | Settings

View | Comments | TODOs | Version history

Current Phase

Before Finishing the Project

Chapters

- I. Administrative information
- II. Re-using data**
- III. Creating and collecting data
- IV. Processing data
- V. Interpreting data
- VI. Preserving data
- VII. Giving access to data

1.5.4.b.1 Will you be making the data itself available in computer readable form to others?

Horizon Europe DMP

It is advisable to make the result of your efforts available in a standard repository. If you answer 'yes' here, do not forget to mention the dataset under the chapter 'giving access to data'

☒ Desirable: Before Submitting the DMP

☐ a. No Reusability

☐ b. Yes, through a standard repository Reusability

☐ c. Yes, through other means Reusability

1.5.4.b.2 Will you provide machine readable, standardised metadata to others?

Horizon Europe DMP

☒ Desirable: Before Finishing the Project

☐ a. No Reusability

Užitečné zdroje

Digital Curation Centre. Data Management Plans [online]. Dostupné z: <https://www.dcc.ac.uk/resources/data-management-plans>

Digital Curation Centre. 2013. Checklist for a Data Management Plan v.4.0. Edinburgh: Digital Curation Centre. Dostupné z: <https://www.dcc.ac.uk/DMPs/checklist>

ELIXIR. 2021. Data management plan. *Research Data Management Kit*. A deliverable from the EU-funded ELIXIR-CONVERGE project (grant agreement 871075). Dostupné z: https://rdmkit.elixir-europe.org/data_management_plan

Evropská komise. Data management. *H2020 Online Manual* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/cross-cutting-issues/open-access-data-management/data-management_en.htm

Jones, Sarah. 2011. How to Develop a Data Management and Sharing Plan. *DCC How-to Guides*. Edinburgh: Digital Curation Centre. Dostupné z: <https://www.dcc.ac.uk/guidance/how-guides/develop-data-plan>

Mons, Barend. 2018. Data Stewardship for Open Science: Implementing FAIR Principles. Chapman and Hall/CRC. ISBN: 9781315351148.